

Briuselis, 2019 07 03
COM(2019) 314 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo papildomi pagal Dohos vystymosi darbotvarkę suteikti derybiniai nurodymai
vesti derybas dėl daugiašalės geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemos**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2017 m. gruodžio 13 d. per vienuoliktąją Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ministrų konferenciją 70 PPO narių priėmė bendrą pareiškimą dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo siekiant vystymosi¹, kuriame paraginta vesti konstruktyvias diskusijas siekiant parengti daugiašalę geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemą. Šiomis diskusijomis siekiama nustatyti ir išplėtoti geresnių sąlygų tiesioginėms užsienio investicijoms (TUI) sudarymo sistemos elementus. Europos Sąjunga (ES) ir jos valstybės narės tvirtai pritarė iniciatyvai ir prie jos prisijungė.

ES aktyviai dalyvavo 2018 m. PPO vykusiose struktūrinėse diskusijose. Diskusijos buvo skaidrios ir jose galėjo dalyvauti visos PPO narės; diskusijų rezultatas – narių iškeltų klausimų kontrolinis sąrašas, kuriame išdėstyti galimi geresnių sąlygų TUI sudarymo sistemos elementai, kuriuos nustatė PPO narės. Kontrolinis sąrašas patvirtintas 2018 m. gruodžio 6 d. vykusiame rezultatų aptarimo posėdyje.

2019 m. prasidėjo naujas diskusijų etapas. PPO narės susitarė dėl pirmojo pusmečio posėdžių tvarkaraščio; posėdžiai bus skirti kontroliniame sąraše išdėstytų elementų plėtojimui. Tiriamasis darbas dėl šių elementų rengimo taip pat skaidrus ir jame gali dalyvauti visos PPO narės. Diskusijose bus aptarti visi kontrolinio sąrašo elementai, remiantis galiojančių dvišalių ar daugiašalių susitarimų nuostatų, susijusių su geresnių sąlygų investicijoms sudarymu, pavyzdžiais. Šie pavyzdžiai pateikti tekstinių pavyzdžių rinkinyje. Rezultatų aptarimo posėdis įvyks 2019 m. liepos mėn. Tikėtina, kad 2019 m. rudenį narės pradės teikti pasiūlymus dėl konkrečių daugiašalės geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemos tekstų. Tai reiškia, kad pirmasis derybų etapas greičiausiai prasidės nuo 2019 m. rugsėjo–spalio mėn.

Derybos turėtų vykti PPO sistemoje ir būti skaidrios ir atviros visoms prisijungti pageidaujančioms PPO narėms. Derybų PPO pradžioje ar vėliau dalyvaujančios narės galės pateikti bet kokių geresnių sąlygų TUI sudarymo aspektų srities derybinį pasiūlymą.

Taryba yra suteikusi Komisijai įgaliojimus pagal Dohos vystymosi darbotvarkę (DVD) vesti derybas PPO, *inter alia*, dėl prekybos ir investicijų². Atsižvelgiant į tai, kad TUI yra svarbus tarptautinės prekybos katalizatorius, o sudarant geresnes sąlygas investicijoms skatinama investuoti kitose šalyse ir padėti užtikrinti stabilią ir nuspėjamą aplinką TUI visame pasaulyje³, naujoms PPO deryboms dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo taikomi esami įgaliojimai, nes šios derybos priklauso prekybos ir investicijų sričiai⁴. Todėl naujas

¹ 2017 m. gruodžio 13 d. WT/MIN(17)/59.

² Įgaliojimus pagal DVD sudaro 1999 m. spalio 25 d.–2008 m. liepos 18 d. Tarybos išvadų rinkinys.

³ Naujausiame 2019 m. balandžio 17 d. struktūrinių diskusijų dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo siekiant vystymosi, grindžiamų narių pareikštų klausimų kontroliniu sąrašu, posėdžių tvarkaraštyje (INF/IFD/W/3) nustatyta, kad geresnių sąlygų investicijoms sudarymas yra susijęs su stabilios, skaidrios ir nuspėjamos verslo aplinkos TUI užtikrinimu visame pasaulyje. Naujausia narių pareikštų klausimų kontrolinio sąrašo versija (2018 m. lapkričio 9 d.) 2018 m. lapkričio 27 d. buvo pateikta visoms narėms kaip neoficialaus pranešimo dėl vertinimo ir tolesnių veiksmų priedas.

⁴ Visų pirma nurodomos 1999 m. spalio 26 d., 1999 m. gruodžio 8 d., 2001 m. spalio 29 d., 2001 m. lapkričio 21 d., 2003 m. liepos 21 d. (šiam dokumente konkrečiai nurodoma, kad Singapūro ir Dohos ministrų deklaracijos ir susiję tekstai, priimti kaip Dohos ir Tarybos ankstesnės išvados, yra pagrindas Sąjungai imtis veiksmų DVD derybose), 2003 m. gruodžio 5 d., 2004 m. spalio 6 d., 2005 m. liepos

Tarybos sprendimas, kuriuo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 3 dalį būtų suteikti įgaliojimai pradėti derybas, nėra būtinas.

Vis dėlto, nors prekyba ir investicijos nėra naujas klausimas PPO darbotvarkėje⁵, derybos dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo galėtų būti naujos tam tikrais aspektais ir gali būti susijusios su tam tikromis temomis, kuriose ES turi konkrečių prioritetų. Todėl Komisija, norėdama tiksliau apibrėžti derybas, rekomenduoja Tarybai priimti konkrečiai PPO deryboms dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo skirtus papildomus derybinius nurodymus.

Siūlomais derybiniais nurodymais siekiama užtikrinti, kad ES galėtų vesti derybas dėl bet kokių geresnių sąlygų investicijoms sudarymo aspektų, kuriuos vykstant deryboms pasiūlys PPO narės, visiškai laikydamosi *acquis* ir ES politinių pasirinkimų derybose dėl prekybos ir investicijų.

ES derybų tikslai – sudaryti geresnes sąlygas TUI, kurias daro investuotojai ir įmonės, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, ir sukurti naujų integracinio augimo ir darnaus vystymosi galimybių. Daugiašalė geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistema galėtų sudaryti geresnes sąlygas pasaulio investicijoms tokiu pačiu būdu, kaip PPO padeda sudaryti geresnes sąlygas pasaulio prekybai įgyvendindama susitarimą dėl prekybos lengvinimo. Norint pasiekti aukštus standartus atitinkančių rezultatų dalyvaujant kuo daugiau PPO narių, taisyklėmis ir įsipareigojimais narėms turėtų būti suteikta tinkamo lankstumo.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Aprašytieji tikslai atitinka Europos Sąjungos sutartį (toliau – ES sutartis), kurioje įtvirtinta, kad ES turėtų skatinti „visų šalių integraciją į pasaulio ekonomiką, įskaitant laipsnišką tarptautinės prekybos apribojimų panaikinimą“⁶.

2018 m. birželio 28–29 d. posėdyje Europos Vadovų Taryba suteikė Komisijai įgaliojimus siekti modernizuoti PPO, kad 1) PPO būtų aktualesnė ir galėtų geriau prisitaikyti prie besikeičiančio pasaulio ir 2) PPO veiktų veiksmingiau. Šio proceso centre – PPO taisyklių nustatymo modernizavimas, o būtent tai yra vienas pagrindinių numatomų derybų dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo tikslų.

2018 m. rugsėjo 18 d. Komisija pateikė PPO modernizavimo koncepcijos dokumentą⁷. Siekdama sustiprinti PPO taisyklių nustatymo funkciją, Komisija, *inter alia*, pabrėžė, kad „po bendrų pareiškimų, dėl kurių susitarta Buenos Airėse, jau vyksta darbas [...] geresnių sąlygų investicijoms sudarymo srityse, tačiau reikės dėti daugiau pastangų, kad būtų užpildytos spragos ir atnaujintas PPO taisyklių sąvadas“.

ES į savo laisvosios prekybos derybas sistemingai įtraukia plataus užmojo taisykles dėl skaidrumo ir vidaus reglamentavimo paslaugų ir ne paslaugų sektoriuose. Deryboms dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo siūlomi derybiniai nurodymai bus grindžiami tokiu pačiu požiūriu, kokio ES laikosi savo LPS.

19 d., 2005 m. spalio 18 d. (šią dokumentą konkrečiai primename, kad 1999 m. spalio mėn. – 2005 m. liepos mėn. Tarybos išvados tebegalioja ir kartu sudaro Komisijos įgaliojimus DVD derybose), 2005 m. lapkričio 21 d., 2006 m. birželio 12 d., 2008 m. kovo 10 d. ir 2008 m. liepos 18 d. Tarybos išvados.

⁵ PPO darbo grupė prekybos ir investicijų ryšių klausimais įsteigta 1997 m.

⁶ ES sutarties 21 straipsnio 2 dalies e punktas.

⁷ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157331.pdf

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Taisyklės, kurias ES gali pasiūlyti PPO, bus grindžiamos atitinkamais ES vidaus rinkos teisės aktais ir juos visapusiškai atitiks, taip pat atspindės per dvišales derybas ES pateiktus pasiūlymus.

Siūlomais derybiniais nurodymais patvirtinama, kad bet kokia taisyklė ar įsipareigojimas, su kuriais ES sutiktų, turėtų atitikti ES teisinę sistemą (priedo 5 punktas).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis.

Pagal 207 straipsnį, kai reikia derėtis dėl susitarimų, susijusių su bendra prekybos politika, Komisija teikia rekomendacijas Tarybai. Šias derybas Komisija veda konsultuodamasi su specialiu komitetu, Tarybos paskirtu padėti Komisijai atlikti šią užduotį, ir laikydamasi tokių nurodymų, kuriuos Taryba gali jai teikti.

SESV 218 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Komisija teikia rekomendacijas Tarybai. Taryba turi įgaliojimus priimti sprendimus, kuriais įgalioja pradėti derybas, ir pagal SESV 218 straipsnio 4 dalį ji gali suteikti nurodymus derybininkui ir paskirti specialų komitetą, su kuriuo privaloma konsultuotis vedant derybas.

Kalbant apie PPO derybas dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo, Taryba jau įgaliojo Komisiją pradėti derybas dėl prekybos ir investicijų PPO ir suteikė jai atitinkamus nurodymus. Vis dėlto norint tiksliau apibrėžti šias derybas reikia priimti papildomus derybinius nurodymus. Todėl Komisija rekomenduoja Tarybai priimti sprendimą, pagrįstą SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pagal SESV 3 straipsnį bendra prekybos politika priklauso išimtinai ES kompetencijai. Atitinkamai subsidiarumo principas netaikomas (ES sutarties 5 straipsnio 3 dalis).

- **Proporcingumo principas**

Komisijos rekomendacija atitinka proporcingumo principą (ES sutarties 5 straipsnio 4 dalis).

- **Priemonės pasirinkimas**

Europos Sąjungos Tarybos sprendimas dėl derybinių nurodymų dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo PPO, kuriuo papildomi Komisijai pagal Dohos vystymosi darbotvarkę suteikti nurodymai.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Viešų konsultacijų nerengta, nes kol kas nežinomi esminiai PPO derybų elementai.

Komisija reguliariai konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, *inter alia*, Prekybos susitarimų ekspertų grupėje⁸ ir vykdydama dialogą su pilietine visuomene⁹.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimas neatliktas dėl šios priežasties: PPO derybos dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo grindžiamos galiojančiu Tarybos įgaliojimu Komisijai vesti derybas PPO (žr. 1 skirsnį). Derybų esmė nėra nauja politikos sritis, jos yra platesnio masto PPO derybų, kurios dabar susiaurintos iki konkretesnės sritys, į kurią neįtraukiamas investicijų liberalizavimas ar investicijų apsauga, tęsinys.

Remiantis galimais daugiašalės geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemos elementais, nustatytais kontroliniame sąraše, nėra jokių požymių, kad tokio susitarimo ratifikavimas padarytų reikšmingą poveikį ES. Jo rezultatas greičiau būtų praktikos, kuri jau nusistovėjusi ES, kodifikavimas. Galimų naujų taisyklių ir įsipareigojimų, kurie kiltų dėl derybų PPO, poveikis greičiausiai būtų reikšmingesnis tam tikroms trečiosioms šalims, visų pirma besivystančioms ir mažiausiai išsivysčiusioms šalims. Tačiau jų negalima nustatyti *ex ante*. Pirma todėl, kad dalyvaujančios PPO narės dar nepateikė savo derybinių pasiūlymų. Antra, nes nežinoma, kurios narės prisiims įsipareigojimus dėl naujų PPO taisyklių ir pareigų, ir jei taip – kada.

Kai galimas poveikis bus aiškesnis, t. y. kai daugiašalės sistemos turinys ir PPO narių įsipareigojimai bus geriau žinomi, Komisija iš naujo įvertins, ar reikia išsamesnės analizės. Tai turėtų būti padaryta ne vėliau kaip pasibaigus PPO deryboms.

ES aktyviai dalyvaus ir teiks pasiūlymus nuo pat ankstyvųjų derybų etapų, kad galėtų daryti įtaką rezultatams.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Iniciatyva visapusiškai paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Ši iniciatyva poveikio biudžetui neturi.

⁸ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

⁹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Netaikoma.

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo papildomi pagal Dohos vystymosi darbotvarkę suteikti derybiniai nurodymai vesti derybas dėl daugiašalės geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 3 ir 4 dalimis,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) pagal Dohos vystymosi darbotvarkę Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) ir suteikė jai atitinkamus nurodymus, *inter alia*, dėl prekybos ir investicijų;
- (2) 2017 m. gruodžio 13 d. per vienuoliktąją Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferenciją 70 PPO narių priėmė bendrą pareiškimą dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo siekiant vystymosi¹⁰, kuriame paraginta vesti struktūrines diskusijas siekiant parengti daugiašalę geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemą;
- (3) pagal naujausią tvarkaraštį¹¹ dabartinis diskusijų etapas, kurio tikslas – parengti galimus daugiašalės geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemos elementus, baigsis 2019 m. liepos mėn. ir po jo, 2019 m. rudenį veikiausiai prasidės pirmasis derybų etapas;
- (4) norint labiau sukonkretinti Sąjungos poziciją numatomose PPO derybose dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo, reikia priimti papildomus derybinius nurodymus;
- (5) pagal 207 straipsnio 3 dalį Prekybos politikos komitetas ir toliau turėtų būti paskirtasis komitetas konsultacijoms dėl derybų,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pagal Dohos vystymosi darbotvarkę Komisijai suteikti derybiniai nurodymai yra papildomi priede pateiktais derybiniais nurodymais vesti daugiašalės derybas dėl daugiašalės geresnių sąlygų investicijoms sudarymo sistemos.

¹⁰ WT/MIN(17)/59.

¹¹ INF/IFD/W/3.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas